

متن درس

کارت ۱
درس اول

- ۱) لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ.
- ۲) لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ.
- ۳) بِئْسَ الْأِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ.
- ۴) مَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ.
- ۵) إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَ لَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا.
- ۶) أَوْ يَحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا.
- ۷) وَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ.
- ۸) فَعَلَيْنَا أَنْ نُبْتَغِدَ عَنِ الْعُجْبِ.
- ۹) قَدْ يَكُونُ بَيْنَ النَّاسِ مَنْ هُوَ أَحْسَنُ مِنَّا.
- ۱۰) اكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعِيبَ مَا فِيكَ مِثْلَهُ.
- ۱۱) وَ أَنْ لَا نَذَكَرَ عُيُوبَ الْآخِرِينَ بِكَلَامٍ خَفِيٍّ أَوْ بِإِشَارَةٍ.
- ۱۲) لَا تُلَقَّبُوهُم بِالْأَقَابِ يَكْرَهُونَهَا.

متن درس

کارت ۱
درس اول

- ۱) نباید هیچ گروهی، گروه دیگر را **تمسخر کند** شاید که آنان بهتر از این‌ها باشند.
- ۲) از یک‌دیگر **عیب** نگیرید و به اسامی **زشت** نخوانید.
- ۳) **چه بد است** نام **آلوده** شدن به **گناه** بعد از ایمان آوردن.
- ۴) هرکس **توبه نکرد** پس خود ظالم‌اند.
- ۵) همانا بعضی گمان‌ها **گناه‌اند** و جاسوسی نکنید و نباید غیبت هم‌دیگر را بکنید.
- ۶) آیا یکی از شما دوست دارد که **گوشت** برادر **مرده** اش را بخورد؟
- ۷) خداوند **توبه‌پذیر** مهربان است.
- ۸) پس بر ماست که از **تکبر** دوری کنیم.
- ۹) **گاهی** می‌شود که میان مردم کسی که بهتر از ماست.
- ۱۰) بزرگ‌ترین عیب این است که چیزی را **عیب بشماري** که مانند آن در توست.
- ۱۱) و عیب‌های دیگران را به سخن **پنهان** یا اشاره نگوئیم.
- ۱۲) آن‌ها را به نام‌هایی که زشت می‌شمارند **لقب** ندهید.

متن درس

کارت ٢
درس اول

(١٣) حَرَّمَ اللهُ الْإِسْتِهْزَاءَ وَ تَسْمِيَتَهُمْ بِالْأَسْمَاءِ الْقَبِيحَةِ.

(١٤) سَوْءَ الظَّنِّ، وَ هُوَ اتِّهَامُ شَخْصٍ لِشَخْصٍ بِدُونِ دَلِيلٍ.

(١٥) التَّجَسُّسُ وَ هُوَ مَحَاوَلَةُ قَبِيحَةٍ لِكَشْفِ أَسْرَارِ النَّاسِ لِفَضْحِهِمْ.

(١٦) وَ هُوَ مِنْ كِبَائِرِ الذَّنُوبِ فِي مَكْتَبِنَا.

(١٧) وَ الْغَيْبَةَ مِنْ أَهَمِّ أَسْبَابِ قَطْعِ التَّوَاصُلِ.

(١٨) سَمَّى بَعْضُ الْمُفَسِّرِينَ سُورَةَ الْحُجْرَاتِ الَّتِي جَاءَتْ فِيهَا

هَاتَانِ الْآيَتَانِ بِسُورَةِ الْأَخْلَاقِ.

متن درس

کارت ۲
درس اول

- ۱۳) خداوند تمسخر و آن‌ها را به اسامی زشت نام نهادن حرام کرد. (منع کرد)
- ۱۴) بدگمانی، همان اتهام شخصی به شخص دیگر بدون دلیل است.
- ۱۵) تجسس تلاش ناپسندی برای پی بردن به اسرار مردم در جهت رسوایی آنان است.
- ۱۶) و آن از بزرگ‌ترین گناهان در آیین ماست.
- ۱۷) و غیبت که از مهم‌ترین ابزار قطع رابطه است.
- ۱۸) بعضی تفسیرکنندگان سوره‌ی حجرات که در آن این دو آیه آمده به سوره‌ی اخلاق نامیدند.

کارت ۳ درس اول

قواعد

اسم تفضیل: اسمی است که برتری کسی بر کسی دیگر یا برتری چیزی بر چیز دیگر را بیان می‌کند.

اسم تفضیل در زبان عربی دارای دو وزن زیر می‌باشد.

(۱) **وزن أَفْعَل** ← برای مذکر. مثال: صَغِير: أَصْغَر / کبیر: أَكْبَر

(۲) **وزن فُعْلَى** ← برای مؤنث. مثال: صَغِيرَة: صَغْرَى / کبری: کَبْرَى

نکته: در ترجمه اسم تفضیل از واژه‌های «تر»، «ترین» استفاده می‌کنیم.

أَعْلَى: بلندتر / **أَقْرَب:** نزدیک‌تر، نزدیک‌ترین

تست (۱) عَيْنَ ما لیس اسم تفضیل:

(۱) أَنْفَع (۲) أَكْرَم (۳) أَجْمَل (۴) أَخَذَ

تست (۲) عَيْنَ ما فیه اسم تفضیل:

(۱) إِحْتَرَم (۲) کبیر (۳) عَلِمَ (۴) أَعْلَى

قواعد

کارت ۳
درس اول

پاسخ تست‌ها:

(۱) گزینه‌ی «۴»

اسم‌های «أَنْفَع»، «أَكْرَم» و «أَجْمَل» همگی بر وزن «أَفْعَل» و اسم تفضیل هستند، ولی «أَخَذَ: گرفت» فعل ماضی است.

(۲) گزینه‌ی «۴»

در گزینه‌ی «۱» «إِحْتَرَم» فعل می‌باشد.

در گزینه‌ی «۲» «كَبِير» صفت مشبهه است و در گزینه‌ی «۳» «عَلِمَ» فعل می‌باشد.

نکته‌ی مهم: جمع اسم تفضیل بر وزن «أَفَاعِل» می‌باشد.

أَفْضَلُ: أَفْضَلُ / أَرْدَلُ: أَرَادِلُ

قواعد

کارت ۴ درس اول

کلمات «خیر» و «شر»، اگر به معنی «خوبتر» و «بدتر» باشد ۱۰۰٪ یک اسم تفضیل هستند.

نکته: دو کلمه‌ی «خیر» و «شر» اگر بعد از آنها حرف **جَرَّ** «من» بیاید قطعاً اسم تفضیل هستند.

مثال: هذا خیرٌ من ذلک: این خوبتر از آن است.

نکته: دو کلمه‌ی «خیر» و «شر» اگر بعد از آنها **مضاف الیه** بیاید، قطعاً اسم تفضیل هستند.

مثال: شرُّ النَّاسِ: بدترین مردم

اسم مکان: اسمی است که بر مکان دلالت می‌کند و دارای سه

وزن می‌باشد. (۱) مَفْعَل (۲) مَفْعَل (۳) مَفْعَلَة

مَفْعَل: مَكْتَب (کتابخانه) / مَفْعَل: مَسْجِد / مَفْعَلَة: مَحْكَمَة (دادگاه)

تست (۱) عین اسم المكان

(۱) مسائل (۲) محامد (۳) محاضر (۴) مشاگل

قواعد

کارت ۴
درس اول

پاسخ تست

گزینه‌ی «۳»

در گزینه‌ی «۱» «مسائل» جمع مکسر «مسألة» به معنای «مطلب» می‌باشد، که اسم مکان نیست.

در گزینه‌ی «۲» «محامد» جمع مکسر «مَحْمَدَة» به معنای «ستایش» می‌باشد، اسم مکان نیست.

در گزینه‌ی «۴»: «مشاکل» جمع مکسر «مُشْکِل» به معنای «سختی» می‌باشد.

نکته: در تعیین نوع مشتق، ملاک مفرد آن کلمه می‌باشد.

مَحَاضِر: مَفْرَدَه ← مَحْضَر ← مکان حاضر شدن.

تمارین

کارت ۵ درس اول

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

عبارات زیر را تجزیه و ترکیب کنید.

(۱) حُسْنُ الْخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ.

(۲) ذهب التلميذ إلى البيت.

تمارین

کارت ۵ درس اول

تمرین اول:

(۱) حُسن: اسم، مفرد، مذکر، / مبتدا و مرفوع

الخُلُق: اسم، مفرد، مذکر / مضاف الیه و مجرور

نِصف: اسم، مفرد، مذکر / خبر و مرفوع

الدین: اسم، مفرد، مذکر، معرب / مضاف الیه و مجرور

(۲) ذهب: فعل، ماضی، مفرد، مذکر / فعل

التلميذ: اسم، مفرد، مذکر، معرب / فاعل

إلى: حرف جر

اليبيت: اسم، مفرد، مذکر / جار و مجرور

تمارین

کارت ۶ درس اول

الْتَمَرِینُ الثَّانِی:

در عبارات زیر موارد خواسته شده را مشخص کنید.

(۱) حُسْنُ الْخُلُقِ نَصْفُ الدِّینِ. (مبتدا و خبر)

(۲) مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ. (مفعول)

(۳) إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ (ماضی مجهول / مفعول)

(۴) لیس شیءٌ أَثْقَلَ فِی الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ (اسم تفضیل /

جار و مجرور)

تمارين

کارت ٦ درس اول

تمرین دوم:

(١) مبتدا: حُسْنُ / خبر: نِصْفُ

(٢) مفعول: نَفْسَ

(٣) ماضی مجهول: بُعِثْتُ / مفعول: مِکَارِمَ

(٤) اسم تفضیل: أَثْقَلُ / جار و مجرور: فِی الْمِيزَانِ - مِنْ الْخُلُقِ

تمارین

کارت ۷ درس اول

الْتَّمَرِينُ الثَّلَاثُ:

نقش کلماتی را که زیر آنها خط کشیده شده است را مشخص کنید.

(۱) فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ.

(۲) لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا.

(۳) السَّكُوتُ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ.

(۴) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ.

تمارين

کارت ٧ درس اول

تمرین سوم:

(١) سَكِينَةً: مفعول / على رسول: جار و مجرور

(٢) اللهُ: فاعل / نَفْساً: مفعول

(٣) الكلامُ: مبتدا / فِضَّةٌ: خبر

(٤) عَدَاوَةٌ: مبتدا / خَيْرٌ: خبر / مِنْ صِدَاقَةٍ: جار و مجرور

تمارین

کارت ۸ درس اول

الْتَّمَرِینُ الرَّابِعُ:

در عبارت‌های زیر، اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه و اسم مکان و اسم تفضیل را مشخص کنید.

(۱) رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ.

(۲) يَا مَنْ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ!

(۳) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!

(۴) يَا سَاتِرَ كُلِّ مَعْيُوبٍ!

(۵) يَا غَفَّارَ الذَّنُوبِ!

کارت ۸

تمارین

تمرین چهارم:

(۱) مشرق - مغرب: اسم مکان

(۲) مُحْسِن: اسم فاعل

(۳) أَرْحَم: اسم تفضیل / رَاحِم: اسم فاعل

(۴) سَاتِر: اسم فاعل / معیوب: اسم مفعول

(۵) غَفَّار: اسم مبالغه

تجزیه و ترکیب

کارت ۹
درس اول

التمرین الخامس:

مفرد یا جمع کلمات زیر را بنویسید.

- (الف) بساتین
 (ب) لون
 (ج) رَجُلٌ
 (د) منازل
 (هـ) مَلْعَبٌ
 (و) أسرار

التمرین السادس:

اسم فاعل و اسم تفضیل را در عبارات زیر مشخص کنید.

- (الف) ذلك هو الظالم.
 (ب) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ.
 (ج) أَحْسَنُ النَّاسِ فِي الْأَعْمَالِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.

تجزیه و ترکیب

کارت ۹
درس اول

تمرین پنجم

(ب) ألوان

الف) بُستان

(د) مَنْزل

ج) رِجال

(و) سِر

هـ) مَلَاعِب

تمرین ششم

الف) ظالم: اسم فاعل

ب) مُسْرِف: اسم فاعل

ج) أَحْسَن و أَنْفَع: اسم تفضیل

متن

کارت ١٥
درس دوم

١) فِي الْحِصَّةِ الْأُولَى كَانَ الطَّلَابُ يَسْتَمْعُونَ إِلَى كَلَامِ مُدْرَسٍ الْكِيمِيَاءِ.

٢) كَانَ بَيْنَهُمْ طَالِبٌ مُشَاغِبٌ قَلِيلَ الْأَدَبِ.

٣) يَضُرُّ الطُّلَابَ بِسُلُوكِهِ، يَلْتَفِتُ تَارَةً إِلَى الْوَرَاءِ.

٤) تَارَةً يَهْمِسُ حِينَ يَكْتُبُ الْمُعَلِّمُ عَلَى السَّبَّوْرَةِ.

٥) كَانَ الطَّالِبُ يَسْأَلُ مُعَلِّمَ عِلْمِ الْأَحْيَاءِ تَعَنُّتًا.

٦) فَكَّرَ مِهْرَانٌ حَوْلَ هَذِهِ الْمَشْكَلَةِ.

٧) فَوَافَقَ الْمُعَلِّمُ عَلَى طَلْبِهِ وَقَالَ: إِنْ تُطَالَعِ كِتَابَ «مُنِيَةِ الْمُرِيدِ»

يُسَاعِدُكَ عَلَى إِنْشَائِكَ.

متن

کارت ۱۰
درس دوم

- ۱) در زنگ اول دانش‌آموزان به سخن معلم شیمی گوش می‌کردند.
 - ۲) بین آن‌ها دانش‌آموز شلوغ‌کننده بی‌ادبی بود.
 - ۳) دانش‌آموزان را با رفتارشان آزار می‌داد یک‌بار به پشت روی برمی‌گرداند.
 - ۴) بار دیگر هنگامی که معلم روی تخته سیاه می‌نوشت پیچ‌پیچ می‌کرد.
 - ۵) دانش‌آموز از معلم زیست‌شناسی برای میچ‌گیری سؤال می‌کند.
 - ۶) مهران درباره‌ی این مشکل اندیشید.
 - ۷) دبیر با خواسته‌اش موافقت کرد و گفت:
- اگر کتاب «منية المرید» را بخوانی در انشایت به تو کمک می‌کند.